

De Week Tegen Racisme en Discriminatie

17 t/m 23 maart 2025

Haaglanden en
Hollands-Midden

 Discriminatie.nl
Haaglanden en Hollands Midden

Onderdeel van Stichting iDb

FACTSHEET

Het ontstaan van De Week Tegen Racisme en Discriminatie

Van 17 tot 23 maart 2025 is het de Week Tegen Racisme en Discriminatie. Deze week is ontstaan nadat de Verenigde Naties in 1966 21 maart had uitgeroepen tot de dag tegen racisme. De aanleiding hiervan was het bloedbad in het Zuid-Afrikaanse Sharpeville op 21 maart 1960, toen de politie het vuur opende op anti-apartheidsdemonstranten.

De oorzaak van racisme

Racisme wordt veroorzaakt en in stand gehouden door het maken van onderscheid in de waardigheid van mensen, iets dat historisch is beïnvloed en structureel van aard kan zijn. Racisme wordt aangejaagd door angst, haat, afkeer of onverdraagzaamheid en is al jaren de meest voorkomende discriminatiegrond in Nederland.

Definitie 'racisme'

"Een theorie, idee of opvatting, met als inhoud een onderverdeling van mensen in groepen op basis van een verondersteld ras, waarbij een of meer groepen als superieur en/of andere als minderwaardig worden beschouwd" (SCTDR, 2023)

Het gaat hierbij vrijwel steeds om uiterlijke kenmerken zoals huidskleur en haartype, maar soms ook om culturele aspecten van **'ras' of etniciteit, of om (nationale) herkomst of migratieachtergrond**.

Het verschil tussen 'discriminatie op basis van ras' versus 'racisme'

Juridisch gezien is ras een verzamelterm voor huidskleur, afkomst en nationale of etnische afstamming. Een nadeel van het gebruik van deze term is dat het onbedoeld het bestaan van menselijke rassen in biologische zin lijkt te veronderstellen. Hoewel daarom de termen 'discriminatie op grond van ras' en 'racisme' in maatschappelijk taalgebruik vaak door elkaar worden gebruikt, is het belangrijk om het verschil te onderkennen.

Bij racisme (en andere -ismen) gaat het om de achterliggende **theorieën, ideeën of opvattingen**, met als inhoud een onderverdeling van mensen waarbij een of meer groepen als superieur en/of andere als minderwaardig worden beschouwd.

In het geval van **discriminatie op grond van ras/etniciteit** kan, maar hoeft niet noodzakelijkerwijs sprake te zijn van dergelijke opvattingen. Zo kan discriminatie op grond van ras ook het gevolg zijn van een ogenschijnlijk neutraal criterium dat bepaalde groepen **onevenredig benadeelt en niet objectief te rechtvaardigen is**. Een voorbeeld hiervan is medische apparatuur die onjuiste metingen oplevert voor patiënten met een donkere huid.

Daarnaast kan het tot verwarring leiden dat de term **institutioneel racisme** doorgaans wordt gebruikt voor het verschijnsel dat processen, beleid of (geschreven en ongeschreven) regels van instituten leiden tot structurele discriminatie op grond van ras. Hier hoeven opvattingen, theorieën en ideeën geen actieve rol in te spelen. **'Institutionele discriminatie op basis van ras'** is daarom een eigenlijk een meer correcte, maar veel langere naam voor 'institutioneel racisme'.

Zie vervolg op volgende pagina →

CIJFERS

Regionale cijfers & trends
(t/m 31-12-2024)

1130 MELDINGEN

Discriminatie op basis van herkomst/huidskleur wordt (landelijk) het vaakste gemeld. Van de 1130 meldingen die vorig jaar bij Discriminatie.nl Haaglanden en Hollands Midden binnenkwamen, gingen 493 meldingen over discriminatie op grond van ras. Dat is 43,63% van alle meldingen. In 2024 werd in 19 van de 26 gemeenten (ervaren) discriminatie op basis van deze grond het vaakst gemeld.

De 5 terreinen waarop racisme het vaakste werd ervaren in 2024:

TERREIN	
COLLECTIEVE VOORZIENINGEN	119
ARBEIDSMARKT	48
BUURT/WIJK	36
OPENBARE RUIMTE/ PUBLIEK DOMEIN	33
COMMERCIELE DIENSTVERLENING	31

De 5 manieren waarop racisme het vaakste werd ervaren in 2024:

AARD	
VIJANDIGE BEJEGENING	281
OMSTREDEN BEHANDELING	224
BEDREIGING	21
GEWELD	15

Ervaren racisme onlangs uitgelicht in de media

- In april 2024 deed mediapersoonlijkheid Johan Derksen een omstreden uitspraak in het programma Vandaag Inside. Hij stelde dat het Friese Kamerlid Habbita de Hoop zich geen Fries kan noemen, vanwege zijn donkere huidskleur. Landelijk werden er meer dan 1100 meldingen gedaan naar aanleiding van deze uitspraak. Mensen deden een melding voor zichzelf of voor De Hoop. In het werkgebied van Discriminatie.nl Haaglanden en Hollands Midden kwamen 68 meldingen binnen.
- Het rapport '(On)gezien' van SCALIQ: in het onderwijs wordt hoogbegaafdheid vier keer beter herkend bij 'Diederick' dan bij 'Jalila'. "Kinderen die opgroeien in een kansarme omgeving worden vaker onderschat door hun leerkracht dan kinderen die het thuis beter getroffen hebben." (SCALIQ, 2024)
- Onder zorgverleners wordt te vaak gedacht dat personen met een migratieachtergrond een lagere pijngrens zouden hebben en/of een overdreven pijnbeleving, waardoor deze personen niet of minder serieus worden genomen.

Onderzoek naar racisme

Volgens een enquête van het CBS (2023) was discriminatie op basis van ras of huidskleur in 2023 de meest genoemde vorm van discriminatie in Nederland. Ruim 4 procent van de bevolking van 15 jaar en ouder gaf aan hiermee te maken te hebben gehad, waarbij de Nederlands-Surinaamse tweede generatie dit het vaakst ervoer. Volgens het CBS-onderzoek kwam vooral voor op straat, op de werkvloer en in winkels. Uit ander onderzoek en bredere analyses blijkt dat racisme vaak zogenoemde 'risicovermijdende discriminatie' is: mensen gaan er onterecht van uit dat een andere huidskleur of herkomst bepaalde risico's met zich meebrengt.

Racisme op de arbeidsmarkt

In 2022 gaf 1 op de 10 werknemers aan dat zij zich in de voorgaande twaalf maanden gediscrimineerd hebben gevoeld op het werk. Daarbij werd discriminatie op basis van herkomst het meest ervaren, onder personen die geboren zijn buiten Europa (15,7%).

Online Discriminatie

Online discriminatie is een groeiend probleem, vooral op sociale media zoals Facebook, Instagram en TikTok. In 2022 gaf 2% van de Nederlanders van 15 jaar en ouder aan online gediscrimineerd te zijn, waarbij ras of huidskleur (40%) de meest genoemde grond was. Jongeren, LHBTQ+-personen en mensen met een migratieachtergrond ervaren dit vaker. De meest voorkomende vormen zijn discriminerende opmerkingen, negatieve beeldvorming en agressief taalgebruik. Ruim een derde van de slachtoffers ondervond psychische klachten, maar slechts 5% deed aangifte, vaak uit de overtuiging dat het toch niets zou veranderen.

Bronnen

- Aard, omvang en oorzaken van discriminatie en racisme in Nederland: eerste inzichten en vervolg – SCTDR, 2023
- BMJ Open
- '1 op de 10 mensen voelde zich gediscrimineerd in 2023' – CBS, 2024: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/50/1-op-de-10-mensen-voelde-zich-gediscrimineerd-in-2023>
- Discriminatie op de werkvloer – CBS (Dirven & Van Thor), 2023
- Online veiligheid en criminaliteit 2022 – CBS (Akkermans, Arends, Derksen & Reep), 2023
- Analyse van de binnengekomen meldingen van (ervaren) discriminatie in 2024 – Discriminatie.nl Haaglanden en Hollands Midden
- '(On)gezien: Onderzoek naar het signaleren van hoogbegaafde kinderen in het primair onderwijs' – SCALIQ, 2024

Wat doet Discriminatie.nl?

Discriminatie.nl Haaglanden en Hollands Midden krijgt als meldpunt meldingen binnen, zowel meldingen over ervaren als meldingen overesignaleerde discriminatie. Ook jij kan Discriminatie.nl helpen (ervaren) discriminatie te bestrijden. Onze medewerkers luisteren naar je verhaal en geven gratis informatie en advies. Naast dat je bij ons een melding kunt doen van (ervaren) discriminatie, zetten wij ons ook dagelijks in om discriminatie te signaleren, te voorkomen en te bestrijden. We geven hier bijvoorbeeld voorlichtingen en trainingen over. De meldingen die wij ontvangen geven ons ook informatie. Dit helpt niet alleen om discriminatie beter in kaart te brengen, maar helpt ook bij het adviseren over oplossingen.

Ervaar je discriminatie? Meld het wél.

www.discriminatie.nl
0800 0880

Stichting **idb**
Inclusie & discriminatiebestrijding

 Discriminatie.nl
Haaglanden en Hollands Midden

Onderdeel van Stichting iDb